

Factsheet Duikers

DUIKERS zijn onmisbaar in het verbinden van wateren. Ze zorgen voor een goede doorstroming van water. Als een duiker te smal is, verkeerd is aangelegd of onvoldoende wordt onderhouden, kan dat leiden tot een slechtere waterkwaliteit, belemmering van het ecologische netwerk en verstoring van de waterafvoer. Om dit te voorkomen, past Waterschap Amstel, Gooi en Vecht de regels aan. In bepaalde wateren geldt voor duikers die voldoen aan de nieuwe maatvoeringseisen voortaan geen vergunningplicht. Buiten deze wateren blijft een vergunning verplicht voor het aanleggen van nieuwe duikers en het wijzigen van bestaande duikers.

1 Welke regels gelden op dit moment?

In artikel 2.47 en artikel 2.52 van de Waterschapsverordening (WSV) staat dat voor het aanleggen, hebben, wijzigen of verwijderen van een werk, zoals een duiker, een vergunning verplicht is. Zowel in primaire als in secundaire wateren. Vaak maakt een duiker deel uit van een dam. Wordt zo'n dam aangelegd in een secundair water zonder vaarfunctie, dan valt de aanleg onder de specifieke activiteitgerichte zorgplicht (zie artikel 3.39 van de WSV). In dat geval worden voorwaarden gesteld aan de duiker. Deze zorgplicht geldt alleen wanneer voor de aanleg, wijziging of verwijdering van de dam geen vergunning nodig is. Voor een duiker in het algemeen, die geen onderdeel is van een dam, geldt op dit moment altijd een vergunningplicht.

Voor duikers die primaire wateren met elkaar verbinden gelden als uitwerking van de beoordelingsregels algemene beleidsregels voor werken en specifieke beleidsregels. Deze zijn vastgelegd in de Beleidsregels AGV (10.3.). Daarin staat onder meer dat een duiker:

- Niet volledig onder water mag liggen
- Een minimale diameter moet hebben van 80 cm;
- Maximaal 30 meter lang mag zijn.

2 Waarom is actualisatie nodig?

Duikers zijn een belangrijk onderdeel van het watersysteem, maar ze brengen ook ecologische risico's met zich mee. Bijvoorbeeld door het ontbreken van een geschikt lichtklimaat en zuurstof. Planten en dieren kunnen er daardoor moeilijk leven. Ook wanneer het waterschap in een gebied water wil vasthouden om droogte te voorkomen, kan als gevolg van stilstaand water een zuurstofloze omgeving ontstaan. Dat belemmert de verspreiding van vis en macrofauna. Daarnaast speelt de lengte van een duiker een rol. Hoe langer de duiker, hoe moeilijker dieren zich kunnen verplaatsen. Daardoor kunnen duikers zorgen voor een verlies van leefgebied en vegetatie. Tot slot ziet het waterschap dat onderhoud aan duikers soms lastig is. Dat vergroot niet alleen ecologische risico's, maar ook de kans op verminderde doorstroming en waterafvoerend vermogen.

Daarom geeft het waterschap voorkeur aan bruggen om land te verbinden. Bruggen zijn beter voor de natuur én gunstiger voor waterdoorstroming, oeverinrichting, beheer en onderhoud. De kosten voor de aanleg van een duiker zijn wel lager dan de kosten voor de aanleg van een brug.

Er bestaat nog vaak onduidelijkheid over de exacte reikwijdte van de regels en over de status van duikers als zelfstandige activiteit. Omdat duikers vaak worden aangelegd als onderdeel van andere activiteiten, zoals de aanleg van een dam of een demping, stelt het waterschap voor om duikers als aparte activiteit op te nemen in de regelgeving, met een verwijzing naar gerelateerde activiteiten. Hierdoor wordt de samenhang tussen de regels verbeterd.

3 Wat is de gewenste wijziging?

De nieuwe regels over de duikers verbeteren de bescherming voor ecologie, en voor doorstroming en onderhoud. Er wordt voorgesteld om activiteiten omtrent duikers als 'zelfstandige activiteit' op te nemen in de WSV met een verwijzing naar gerelateerde activiteiten. In de beleidsregels en het Onderhoudsbesluit krijgt het ecologisch belang een nadrukkelijke plek. In de hiernaast staande tabel zijn de wijzigingen samengevat.

4 Waarom heeft deze wijziging de voorkeur?

Het waterschap past de regels voor duikers aan op basis van ecologische, waterhuishoudkundige en praktische overwegingen. Duikers zijn kostenefficiënt en functioneel, maar kennen ook risico's: zoals zuurstofloze omgevingen, ophoping van bagger, en barrières voor vis en macrofauna. Door duidelijk te bepalen welke afmeting, lengte en ligging duikers moeten hebben, beperken we deze risico's. En door de activiteiten omtrent duikers als 'zelfstandige activiteit' op te nemen verbetert de samenhang, toepasbaarheid, en herkenbaarheid van activiteiten rondom duikers. Dit vergroot ook de rechtszekerheid en transparantie voor initiatiefnemers en maakt toezicht en handhaving makkelijker. Zo ontstaat een evenwicht tussen uitvoerbaarheid, de ecologische kwaliteit, en de werking van het watersysteem.

Huidige regelgeving		Nieuwe regelgeving	
Regelgeving	Werkingsgebied	Regelgeving	Werkingsgebied
Zorgplicht: In artikel 3.39 (WSV) staat een specifieke zorgplicht. Dit artikel gaat over duikers die onderdeel zijn van een dam. Het bevat algemene regels voor het aanleggen, veranderen of verwijderen van een brug of dam. De zorgplicht geldt alleen als er geen vergunning nodig is voor de aanleg de dam (met duiker).	Secundair water zonder vaarfunctie	Zorgplicht: Er komt een nieuw artikel met een specifieke zorgplicht voor het aanleggen, hebben, veranderen of verwijderen van een duiker die geen onderdeel is van een dam. De zorgplicht geldt alleen als er geen vergunning nodig is. De bestaande zorgplicht voor het aanleggen, veranderen of verwijderen van dammen blijft bestaan. Ook gaan deze regels voortaan gelden voor bestaande dammen (met duiker). Wederom alleen als er geen vergunning nodig is.	Secundair water zonder vaarfunctie
Vergunningplicht: In artikel 2.47 en 2.52 (WSV) staat een vergunningplicht voor het aanleggen, hebben, veranderen of verwijderen van werken, zoals duikers. De vergunningsplicht geldt alleen als de duiker geen onderdeel vormt van een dam.	Primaire en secundaire wateren	Vergunningplicht: Voor duikers in primaire wateren en secundaire wateren met vaarfunctie geldt een vergunningplicht. Deze geldt ook voor duikers langer dan 15 meter in secundaire wateren zonder vaarfunctie. In de artikelsgewijze toelichting verduidelijken we bovendien dat het bij bouwwerken om duikers kan gaan.	Primaire wateren en secundaire wateren
Beleidsregels: Beleidsregel 10.1 bevat de algemene voorwaarden voor werken in, in de buurt of boven oppervlaktewaterlichamen. Ook beleidsregel 10.3 geldt voor duikers in primaire wateren.	Primaire en secundaire wateren	Beleidsregels: Het ecologisch belang krijgt meer nadruk in de beleidsregels. Beleidsregel 10.3 gaat ook gelden voor secundaire wateren	Primaire en secundaire wateren
Onderhoudsregels: In bijlage 2 van het onderhoudsbesluit beschrijven we onder 1.4 de onderhoudsmaatregelen aan werken, zoals duikers.	Primaire en secundaire wateren	Onderhoudsregels: We passen de onderhoudsmaatregelen onder 1.4 aan. Zo waarborgen we ecologische kwaliteit.	Primaire en secundaire wateren

5 Wat is de impact op de omgeving?

De nieuwe regels dragen bij aan een toekomstbestendig watersysteem, waarin zowel ecologische kwaliteit als waterveiligheid geborgd zijn. Door de nieuwe eisen blijft er voldoende ruimte voor water, ook bij extreme neerslag of hoge afvoeren. Dat helpt wateroverlast en opstuwing in woonwijken en landbouwgebieden te voorkomen. Voor inwoners en bedrijven betekent het een robuuster watersysteem dat beter bestand is tegen de effecten van klimaatverandering, zoals intensievere regenbuien en langere perioden van droogte.

De nieuwe regels versterken en verduidelijken ook de ecologische functie van het watersysteem. De voorschriften over minimale diameter, luchttoevoer en onderhoud van duikers dragen bij aan het voorkomen van zuurstofloze omgevingen en verstopping. Daardoor kunnen vissen en andere macrofauna zich beter verplaatsen.

Voor initiatiefnemers, zoals bewoners en bedrijven, brengen de nieuwe regels meer duidelijkheid en voorspelbare procedures. Bijvoorbeeld via een meldingsplicht bij eenvoudige en ecologisch verantwoorde duikers. Bij grote of gevoelige projecten blijven strenge eisen gelden, zoals een compensatieplicht. De nieuwe regels betekenen in de meeste gevallen een toename in kosten voor initiatiefnemers doordat er sneller een grotere diameter duiker nodig is, en eventueel de ruimte en inrichting van compensatiemaatregelen.

6 Wat is de impact op het waterschap?

De aanpassing van de regels maakt het voor het waterschap makkelijker om regels uit te voeren en te handhaven. Door duidelijke eisen te stellen aan lengte, diameter en ligging, kan het waterschap vergunningaanvragen en meldingen sneller en consistentere beoordelen. Dat verkleint de kans op juridische discussies. De toets door het waterschap ten aanzien van duikers vraagt inzet op beoordeling, kennisontwikkeling en ecologische monitoring. Bijvoorbeeld door onderzoek hoe zuurstofhuishouding in duikers invloed heeft op vismigratie. Ook ontwikkelen we nieuwe instrumenten, zoals zuurstofmodellen, om effecten beter te kunnen voorspellen.

Het waterschap houdt de werking van de regeling in de gaten via monitoring en evaluatie. Met regulier toezicht bekijken we de effecten op doorstroming, biodiversiteit en onderhoudsbehoefte. Waar nodig sturen we bij. Zo zorgt het waterschap voor een adaptieve en robuuste manier van waterbeheer.

7 Welke belangen zijn afgewogen?

Bij de herziening van de regels weegt het waterschap verschillende belangen zorgvuldig tegen elkaar af. Voor bewoners, bedrijven en agrariërs draait het vooral om uitvoerbare en betaalbare oplossingen. Natuur- en milieuorganisaties richten zich juist op de bescherming van waterkwaliteit, ecologie en biodiversiteit. Gemeenten en provincies willen duidelijke en voorspelbare regels die aansluiten bij hun ruimtelijke en beleidsmatige kaders. Het waterschap zelf wil vooral zorgen voor een gezond en goed beheersbaar watersysteem, dat voldoet aan de wettelijke verplichtingen. Zoals de Kaderrichtlijn Water. Door ecologisch verantwoorde duikers onder een meldingsplicht te brengen en voor grotere of voor de ecologie risicovolle projecten juist strenger te reguleren, zoekt het waterschap naar een balans tussen eenvoud en zekerheid voor initiatiefnemers én bescherming van ecologische waarden en waterhuishoudkundige belangen.

Een duiker? ... is de buis die water met elkaar verbindt.

waterschap
amstel, gooi
en vecht

